

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

จัดทำโดย

นายประวิทย์ พันธุ์ศรี

ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนอนุบาลวัดอ่างทอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รายวิชา ท ๑๕๑๐๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ครอบครัวพอเพียง

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่องที่สอน ครอบครัวพอเพียง อ่านออกเสียง เรียบเรียงเหตุการณ์ ประสมประสานเรื่องต่างๆ เวลา ๖ ชั่วโมง

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ปีการศึกษา.....

ครูผู้สอน ประวิทย์ พันธุ์ศรี

๑. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลัง

ของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป. ๕/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

ป. ๕/๘ มารยาทในการอ่าน

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึก

ในโอกาสต่างๆอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ป. ๕/๑ พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู

ป. ๕/๓ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล

ป. ๕/๕ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า

และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ป. ๕/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

๒. สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและร้อยกรองจากเนื้อเรื่องในบทเรียน เรื่องครอบครัวพอเพียง และเรื่องสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์ เรียนรู้คำควบกล้ำและคำอักษรนำ อ่านจับใจความสำคัญระบุใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน มีมารยาทในการอ่าน พุดแสดงความรู้ ความคิดในเรื่องที่ฟังจากสื่อต่างๆ ได้แก่ เรื่องเล่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้อย่างถูกต้อง มีมารยาทในการพูด สามารถอ่านทำนองเสนาะตามหลักการอ่านในบทเรียนที่กำหนดได้ และสามารถนำไปนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนอ่านออกเสียงบทเรียนเรื่องครอบครัวพอเพียงได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนเก็บใจความสำคัญของเรื่องครอบครัวพอเพียงและสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์ได้
๓. นักเรียนมีมารยาทในการอ่านเรื่องครอบครัวพอเพียงและเรื่องสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์
๔. นักเรียนพุดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากเรื่องครอบครัวพอเพียงและเรื่องสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์ได้
๕. นักเรียนวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องครอบครัวพอเพียงและเรื่องสังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์ได้อย่างมีเหตุผล
๖. นักเรียนมีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด
๗. นักเรียนท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด จากเรื่องสังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์ได้ถูกต้อง

๔. สาระการเรียนรู้

* ด้านความรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง
- การพุดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู
- การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล
- การท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ
- การมารยาทในการอ่าน
- การมีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระการเรียนรู้ย่อย

- การอ่านออกเสียง ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด เรื่อง สังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์
- การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล การมีมารยาทการฟัง พุดจากบทเรียนเรื่องครอบครัวพอเพียงและเรื่องสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์
- การเก็บใจความสำคัญของเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

- การการทอ้งจำบทอาขยาน มารยาทในการอ่าน สังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์

* ด้านทักษะ / กระบวนการ

- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์และแบบประเมินผลงาน
- การทำใบงาน/ชิ้นงาน
- การอ่านบทอาขยานทำนองเสนาะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

❖ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

☐ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	☐ ซื่อสัตย์สุจริต	☐ มีวินัย	☐ ใฝ่เรียนรู้
☐ อยู่อย่างพอเพียง	☐ มุ่งมั่นในการทำงาน	☐ รักความเป็นไทย	☐ มีจิตสาธารณะ

❖ ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

☐ ความสามารถในการสื่อสาร	☐ ความสามารถในการคิด	☐ ความสามารถในการแก้ปัญหา
☐ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	☐ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	

❖ ด้านคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรมาตรฐานสากล

☐ เป็นเลิศวิชาการ	☐ สื่อสารสองภาษา	☐ ล้ำหน้าทางความคิด
☐ ผลงานอย่างสรรค์	☐ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม	

๕. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

๑. นักเรียนเขียนตามคำบอกจากคำพื้นฐานประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๐ คำ ครูพร้อมเฉลย ให้นักเรียนไปหาความหมาย แยกมาตราตัวสะกด และแต่งประโยคเป็นการบ้าน

๒. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาถึงเนื้อหาที่เรียน จากนั้นสนทนา ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทยชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ บทที่ ๑ เรื่อง ครอบครัวพอเพียง หน้า ๑ - ๗

๓. นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนมารยาทในการอ่าน การออกเสียงคำ เช่น คำควบกล้ำ คำที่มีอักษรนำ คำที่มี ร เป็นต้น

๔. นักเรียนอ่านเนื้อหาในบทเรียน เรื่อง ครอบครัวพอเพียง หน้า ๑ - ๗

๕.นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาซักถามในเนื้อเรื่อง

ชั่วโมงที่ ๒

๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง การอ่านจับใจความ การพูดและเขียนแสดงความรู้สึก ในหนังสือภาษาไทยชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที หน้า ๑๔ - ๑๖ เมื่ออ่านจบนักเรียนและครูร่วมกันสนทนาซักถามเกี่ยวกับการอ่าน

จับใจความ การพูดและเขียนแสดงความรู้สึกรู้สึก

๗. นักเรียนทุกคนทำกิจกรรม ชวนกันคิด ช่วยกันตอบ ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทยชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที หน้า ๑๗ – ๑๘

๘. หลังจากนั้นทำใบงานที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ เรื่องจับใจความสำคัญสำคัญจากเรื่องครอบครัวพอเพียง

๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มเฉลยใบงานที่ให้ทำชั่วโมงที่ ๑ นักเรียนละคร่วมกันสนทนาซักถามในประเด็นต่าง ๆ
ชั่วโมงที่ ๓

๑๐. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง “หลักเศรษฐกิจพอเพียง” หลังจากนั้นให้นักเรียนทำใบงานหัวข้อข้อดีของการใช้ชีวิตแบบพอเพียง

๑๑. นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนโดยการสลับเลขที่ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ ๔ – ๕

12. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์ จำนวน 10 ข้อ

๑3. นักเรียนเรียนวรรณคดีเรื่อง กำเนิดผัดพันคนทั้งหลาย โดยคุณครูอธิบายและร่วมกับนักเรียนศึกษาเนื้อหา ถอดคำประพันธ์จากร้อยกรองเป็นร้อยแก้ว พร้อมอ่านบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ ไปพร้อม ๆ กัน

ชั่วโมงที่ ๖

14. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์ จำนวน 10 ข้อ

๑๓. นักเรียนท่องบทอาขยาน สังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์ หน้า ๘ เป็นบทอาขยานบทหลัก รายบุคคล หน้าชั้นเรียน และจัดทำป๊อปอัพเรื่องสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์

๖. สื่อ / นวัตกรรม / เทคโนโลยี / แหล่งเรียนรู้

- หนังสือเรียนชุด ภาษาพาที
- หนังสือเรียนชุด วรรณคดีลำนํ้า
- ใบความรู้ เรื่อง “หลักเศรษฐกิจพอเพียง”
- ใบงานจับใจความสำคัญสำคัญเศรษฐกิจพอเพียง
- ใบงานข้อดีของการใช้ชีวิตแบบพอเพียง
- ป๊อปอัพเรื่องสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์

๗. การงาน / ชิ้นงาน

- ใบงานจับใจความสำคัญสำคัญเศรษฐกิจพอเพียง
- ใบงานข้อดีของการใช้ชีวิตแบบพอเพียง
- อ่านบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ สังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์
- รูปเล่มป๊อปอัพสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์

๘. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์ข้อที่	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๑. นักเรียนอ่านออกเสียงบทเรียนเรื่องครอบครัวพอเพียงได้ถูกต้อง	- สังเกต	- แบบบันทึกการสังเกต	เกณฑ์ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายบุคคล
๒. นักเรียนเก็บใจความสำคัญของเรื่องครอบครัวพอเพียงและสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์ได้	- ซักถาม - ตรวจใบงาน - ตรวจผลงาน - แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน	- ใบงาน - ผลงาน - แบบทดสอบ	เกณฑ์ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายบุคคล/รายกลุ่ม
๓. นักเรียนมีมารยาทในการอ่านเรื่องครอบครัวพอเพียงและเรื่องสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์	- สังเกต	- แบบบันทึกสังเกต	เกณฑ์ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายบุคคล
๔. นักเรียนพูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกรู้สึกจากเรื่องครอบครัวพอเพียงและเรื่องสังข์ทองตอนกำเนิดพระสังข์ได้	- ซักถาม	- ซักถาม	เกณฑ์ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายบุคคล
๕. นักเรียนวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องครอบครัวพอเพียงและเรื่องสังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์ ได้อย่างมีเหตุผล	- ซักถาม	- ซักถาม	เกณฑ์ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายบุคคล
๖. นักเรียนมีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	- สังเกต	- แบบบันทึกสังเกต	เกณฑ์ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายบุคคล
๗. นักเรียนท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดจากเรื่องสังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์ได้ถูกต้อง	- ทดสอบอ่านออกเสียง ร้อยกรอง	- แบบบันทึกคะแนน	- เกณฑ์การให้คะแนนการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

๙. ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ พ.อ.อ.

(นางสาวโอศติ จังจริง)

รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วิธีแก้ปัญหา ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นายประวิทย์ พันธุ์ศรี)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ๒๕๖๔

ภาคผนวก

ใบความรู้

เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

การดำเนินงานตามแนวพระราชดำริของพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นที่แจ้งชัดในหมู่ประชาชนชาวไทยดี

ดำเนินงานที่มุ่งพัฒนาและช่วยเหลือเกษตรกรโดยทั่วไป โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา โดยเฉพาะมุ่งเน้นช่วยเหลือเกษตรกร ผู้ยากไร้ที่ประสบปัญหาต่าง ๆ อันกระทบถึง สภาพการดำรงชีวิต การดำเนินงานตามพระราชดำริต่าง ๆ นั้น ได้ก่อให้เกิดโครงการต่าง ๆ เช่น

โครงการตามพระราชประสงค์

หมายถึง โครงการซึ่งทรงศึกษาทดลองปฏิบัติเป็นส่วนพระองค์ ทรงศึกษาหรือกับผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ทรงแสวงหาวิธีทดลองปฏิบัติทรงพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขดัดแปลงวิธีการ ในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อพัฒนาดูแลผลผลิตทั้งในและนอกพระราชฐาน ซึ่งต้องทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการดำเนินงานทดลองจนกว่าจะเกิดผลดี ต่อมาเมื่อทรงแนพระราชหฤทัยว่าโครงการนั้น ๆ ได้ผลดี เป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้รัฐบาลเข้ามารับงานต่อไปภายหลัง

โครงการหลวง

เป็นโครงการที่ทรงมุ่งพัฒนาชาวไทยภูเขาให้รอดพ้นจากความทุกข์ยากลำบากได้ด้วยวิธีการปลูกพืชทดแทนฝิ่น และละเลิกการตัดไม้ทำลายป่า มาสู่วิถีเกษตรรูปแบบใหม่ที่ทำให้มีรายได้ดีขึ้น ชาวเขา ชาวต๋อยจึงมีความจงรักภักดีเรียกพระองค์ว่า “พ่อหลวง” และเรียกสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถว่า “แม่หลวง” โครงการของทั้งสองพระองค์ จึงเรียกว่า “โครงการหลวง”

โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์

หมายถึงโครงการที่พระองค์ได้พระราชทานข้อแนะนำ และแนวพระราชดำริให้เอกชนไปดำเนินการด้วยกำลังเงิน กำลังปัญญา และกำลังแรงงาน พร้อมทั้งการติดตามผลงานให้ต่อเนื่องโดยภาคเอกชน เช่น โครงการพัฒนาหมู่บ้านสหกรณ์เนินดินแดง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่ง สโมสรโรตารีแห่งประเทศไทย เป็นผู้จัดและดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ โครงการพจนานุกรม โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เป็นต้น

โครงการตามพระราชดำริ

โครงการประเภทนี้เป็นโครงการที่ทรงวางแผนพัฒนา ทรงเสนอแนะให้รัฐบาลร่วมดำเนินการตามพระราชดำริ โดยพระองค์เสด็จพระราชดำริร่วมทรงงานกับหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งมีทั้งฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร โครงการตามพระราชดำรินี้ ในปัจจุบันเรียกว่า “โครงการอันเนื่องมาจาก

ทฤษฎีใหม่

ความเป็นมาแห่งพระราชดำริทฤษฎีใหม่ แรงดลพระราชหฤทัยในเรื่องนี้เกิดจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรในภาคอีสานบริเวณพื้นที่บ้านกุดดอแก่น ตำบลกุดสิมคุ้มใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๓๕ ทรงเห็นสภาพความเป็นอยู่ที่แล้งแค้นยากจนของชาวบ้าน จึงนำพระราชดำริสแก้มบรรดา คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๕ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ว่า

“ถามชาวบ้านที่อยู่กันว่า เป็นอย่างไรบ้างปีนี้ เขาบอกว่าเก็บข้าวได้ แล้วข้าวก็อยู่ตรงนั้น กองไว้ เราก็ไปดูข้าว ข้าวนั้นมีรวงจริง แต่ไม่มีเมล็ดหรือรวงหนึ่งมีซีกสองสามเมล็ด ก็หมายความว่า ๑ ไร่ คงได้ประมาณซีกถึงเดียวหรือไม่ถึงถึงต่อไร่ ถามเขาทำไมเป็นอย่างนี้ เขาบอกว่า เพราะไม่มีฝน เขาปลูกกล้าไว้แล้วเมื่อขึ้นมาก็ปักดำไม่ได้ เพราะว่าไม่มีน้ำ ก็ปักในทรายทำรูในทราย แล้วปักลงไป เมื่อปักแล้วตอนกลางวันก็เจมนั่งลงไป แต่ตอนกลางคืนก็ตั้งตัวตั้งตรงขึ้นมา เพราะมีน้ำค้าง แล้วในที่สุดก็ได้รวง แต่ไม่มีข้าวเท่าไร อันนี้เป็นบทเรียนที่ดี....แสดงให้เห็นว่า ข้าวนี้เป็นพืชเชิงแกร่งมาก ขอให้ได้น้ำค้างก็พอ แม้จะเป็นข้าวธรรมดาไม่ใช่ข้าวไร้ ถ้าหากว่าเราช่วยเขาเล็กน้อยก็สามารถที่จะได้ข้าวมากขึ้นน้อยพอที่จะกิน ฉะนั้น โครงการที่จะต้องทำโครงการใหญ่โตมากนักจะได้ผล ทำเล็ก ๆ ก็ได้ จึงเกิดความคิดขึ้นมาว่าในที่เช่นนั้น ฝนดีพอสมควร แต่ลงมาไม่ถูกระยะเวลา.... ฝนก็ทิ้งช่วง ข้าวก็ไม่ดี...”

จากพระราชดำริข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการที่ทรงรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น จากปัญหาข้อเท็จจริง แล้วทรงวิเคราะห์เป็นแนวคิดทฤษฎีว่า “...วิธีการแก้ไขก็คือ ต้องเก็บน้ำฝนที่ตกลงมา ก็เกิดความคิดว่าอยากทดลองดูสัก ๑๐ ไร่ ในที่อย่างนั้น ๓ ไร่จะเป็นบ่อน้ำ คือเก็บน้ำฝนแล้ว ถ้าจะต้องบุด้วยพลาสติกก็บุด้วยพลาสติก ทดลองดูสัก ๖ ไร่ ทำเป็นที่นา ส่วนที่เหลือก็เป็นบริการ หมายถึงทางเดินหรือกระดือหรืออะไรก็แล้วแต่ หมายความว่าน้ำ ๓๐ % ที่ทำนา ๖๐% ก็เชื่อว่า ถ้าเก็บน้ำไว้ได้จากเดิมที่เก็บเกี่ยวข้าวได้ไร่ละประมาณ ๑ – ๒ ถัง ถ้ามีน้ำเล็กน้อยอย่างนั้นก็ควรจะเก็บเกี่ยวข้าวได้ ไร่ละประมาณ ๑๐ – ๒๐ ถัง หรือมากกว่า

ปัญหาหลักของเกษตรกรในอดีตจนถึงปัจจุบันที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การขาดแคลนน้ำเพื่อเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่เกษตรที่อาศัยน้ำฝน ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศที่อยู่ในเขตที่มีฝนค่อนข้างน้อยและส่วนมากเป็นนาข้าว และพืชไร่ เกษตรกรยังคงทำการเพาะปลูกได้ปีละครั้งในช่วงฤดูฝนเท่านั้น และมีความเสี่ยงกับความเสียหายอันเนื่องมาจากความแปรปรวนของดิน ฟ้า อากาศ และฝนทิ้งช่วง แม้ว่าจะมีการขุดบ่อหรือสระเก็บน้ำไว้ใช้บ้างแต่ก็ไม่มีขนาดแน่นอน หรือมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นปัญหาให้มึน้ำใช้ไม่เพียงพอ รวมทั้งระบบการปลูกพืชไม่มีหลักเกณฑ์ใด ๆ และส่วนใหญ่ปลูกพืชชนิดเดียว

ด้วยเหตุนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานพระราชดำริเพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบความยากลำบากดังกล่าว ให้สามารถผ่านพ้นช่วงเวลาวิกฤตโดยเฉพาะการขาดแคลนน้ำได้โดยไม่เดือดร้อนและยากลำบากนัก พระราชดำรินี้ ทรงเรียกว่า “ทฤษฎีใหม่” อันเป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารการจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนที่ทฤษฎีใหม่ ทำให้ถึงใหม่เป็นเพราะว่า มีการบริหารจัดการและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็กออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์สูงสุดของเกษตรกร ซึ่งไม่เคยมีใครคิดมาก่อนมีการคำนวณโดยหลักการ เกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียงต่อการเพาะปลูกได้อย่างเหมาะสมตลอดปี มีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบ สำหรับเกษตรกรรายย่อย ทฤษฎีใหม่มีการดำเนินงานแบ่ง

พื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ ๓๐% ให้ขุดสระเก็บกักน้ำ เพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝน และใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์น้ำและพืชน้ำต่าง ๆ

พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ ๓๐% ให้ปลูกข้าวในฤดูฝนเพื่อใช้เป็นอาหารสำหรับครอบครัวให้เพียงพอตลอดปี เพื่อลดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้

พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ ๓๐% ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือบริโภคก็นำไปจำหน่าย

พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ ๑๐% เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ ถนนหนทางและโรงเรียนอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนที่กล่าวมาข้างต้นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ การรวมกลุ่ม

เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่ขั้นที่หนึ่งในที่ดินของตน จนได้ผลแล้ว ก็ต้องเริ่มขั้นที่สอง คือ ให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูป กลุ่ม หรือสหกรณ์ ร่วมแรง ร่วมใจกันดำเนินการในด้าน

การผลิต เกษตรกรจะต้องร่วมมือในการผลิตโดยเริ่มตั้งแต่ขั้นเตรียมดิน การหาพันธุ์พืช ปุ๋ย การจัดหาน้ำ และอื่น ๆ เพื่อการเพาะปลูก

การตลาด เมื่อมีผลผลิตแล้วจะต้องเตรียมการต่าง ๆ เพื่อขายผลผลิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด

การเป็นอยู่ เกษตรกรต้องมีความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ อย่างเพียงพอ

สวัสดิการ แต่ละชุมชนควรมีสวัสดิการและบริการที่จำเป็น เช่น มีสถานอนามัยเมื่อยามป่วยไข้ หรือมีกองทุนไว้กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

การศึกษา ชุมชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา เช่น มีกองทุนเพื่อการศึกษาเล่าเรียนให้แก่เยาวชนของชุมชนเอง

สังคมและศาสนา ชุมชนควรเป็นทีมรวมในการพัฒนาสังคมและจิตใจ โดยมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยว

กิจกรรมทั้งหมดดังกล่าวข้างต้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่า ส่วนราชการ องค์กรเอกชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชนนั้นเป็นสำคัญ

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๓ การดำเนินธุรกิจ

เมื่อดำเนินการผ่านทฤษฎีใหม่ขั้นที่สองแล้ว เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรก็ควรพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ขั้นที่สามต่อไป คือ ติดต่อประสานงาน เพื่อจัดหาทุน หรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร หรือบริษัท ห้างร้านเอกชน มาช่วยในการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท ซึ่งไม่ใช่ทำอาชีพเกษตรอย่างเดียว

ทั้งนี้ฝ่ายเกษตรกรและฝ่ายธนาคารหรือบริษัทเอกชนจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน

ประโยชน์ทฤษฎีใหม่

จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ ที่ได้พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ นั้น สรุปโดยสังเขปถึงประโยชน์ของทฤษฎีใหม่ได้ ดังนี้

๑. ให้ประชาชนพออยู่พอกินพอสมควรแล้วค่อยเพิ่มระดับที่ประยุกต์ไปเรื่อย ๆ และเลี้ยงตนเองได้ ตามหลักปรัชญาของ

ทฤษฎีใหม่นั้น การดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ สามารถดำเนินการตามแนวพระราชดำริได้ไม่ยากนัก เพราะมีการทดลอง ทดสอบแล้วในโครงการของมูลนิธิชัยพัฒนา แต่อย่างไรก็ตามข้อควรคำนึงถึงในการดำเนินงานทฤษฎีใหม่คือ จะต้องดำเนินการอย่างระมัดระวัง โดยศึกษาสภาพภูมิประเทศให้ถ่องแท้เสียก่อน เช่น สระน้ำจะเก็บน้ำได้หรือไม่วิธีแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่าย ในการขุดสระจะต้องช่วยเหลือร่วมกัน ทั้งทางราชการ มูลนิธิต่าง ๆ และเอกชน เพราะชาวบ้านคงจะแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงนี้ลำบาก และการดำเนินงานทฤษฎีใหม่จะทำได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพนั้น ควรมีอ่างเก็บน้ำใหญ่และอ่างเก็บน้ำเล็ก เต็มน้ำในสระแปลงเกษตร เพื่อสำรองน้ำเมื่อน้ำในสระแปลงเกษตรแห้งก็สามารถใช้น้ำในอ่างน้ำเล็กได้ และเมื่อน้ำในอ่างเก็บน้ำเล็กแห้งก็สามารถนำน้ำจากอ่างเก็บน้ำใหญ่มาเติมได้

ใบงาน เรื่องจับใจความสำคัญเศรษฐกิจพอ เพียง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

คำถาม

๑. ความพอเพียง หมายความว่าอย่างไร
๒. ทุกเงื่อนไขในหลักปรัชญาความพอเพียงนำไปสู่ พฤติกรรมใดของคน
๓. การมีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประนีประนอม เป็นความพอเพียงด้านใด
๔. การรู้จักใช้อย่างชาญฉลาด เกิดความยั่งยืนสูงสุด เป็นความพอเพียงด้านใด
๕. การเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง เป็นความพอเพียงด้านใด
๖. โครงการหลวง เป็นโครงการที่ทรงมุ่งพัฒนาชนกลุ่มใดให้รอดพ้นจากความทุกข์ยาก
๗. ทฤษฎีใหม่ เกิดจาก แรงดลพระราชหฤทัยเมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนิน ทรงเยี่ยมราษฎรในท้องถื่นใด
๘. ปัญหาหลักของเกษตรกรในอดีตจนถึงปัจจุบันที่สำคัญประการหนึ่ง คือสิ่งใด
๙. ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ คืออะไร
๑๐. ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ คืออะไร

ใบงาน

ข้อดีของการใช้ชีวิตแบบพอเพียง

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกข้อดีของการใช้ชีวิตแบบพอเพียง

ต่อครอบครัว

ต่อประเทศชาติ

ต่อตนเอง

ข้อดีของความพอเพียง

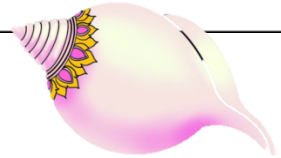
ต่อสังคม

ชื่อ.....

เลขที่.....

บทอาชยานบทหลัก
สังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์

เมื่อนั้น

พระสังข์ซ่อนอยู่ก็รู้สิ้น

พระแม่ไปป่าเป็นอาจิน

ในจิตคิดถวิลทุกเวลา

จะใคร่ออกช่วยพระแม่เจ้า สงสารผ่านเกล้าเป็นหนักหนา

เหนื่อยยากลำบากกายา

กลับมาจนค้ำแล้วรำไร

ไม่ว่าลูกน้อยเป็นหอยปู

อัมชชุมชิตพิสมัย

พระคุณล้ำลบภพไตร

จะออกให้เห็นตัวก็กลัวการ

ไก่อปาพาฝูงมากินข้าว

ของพระแม่เจ้าอยู่ฉาวฉาน

ค้ายเขี่ยเรียรายทั้งดินดาน

พระมารดามาเห็นจะรำไร

เยียมลอดสอดดูทั้งซ้ายขวา

จะเห็นใครไปมาก็หาไม่

ออกจากสังข์พลันทันใด

ฉวยจับไม่ได้ไล่ตีกอบเก็บข้าวหกที่

ตกดิน

ผันผินลอยลับขยับหนี

เหลียวดูผู้คนชนนี้

จะหนีเข้าสังข์กำบังตน

หุงข้าวหาปลาไว้ทำแม่

ดูแลจัดแจงทุกแห่งหน

ช่วยขับไก่อปาประสาจน

สาละวนเล่นพลางไม่ห่างดู

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

